

۹۱۰۷۰۰۶

رژیم دادرسی جنايات بين المللى

آليف:

دکتر ابوالفتح خالقی

دانشیار دانشکده حقوق دانشگاه قم

مجمع علمی و فرهنگی مجد

سرشناسه	: خالقی، ابوالفتح
عنوان و نام پدیدآور	: رژیم دادرسی جنایات بین‌المللی /تالیف ابوالفتح خالقی.
مشخصات نشر	: تهران: مجد، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۱۷۲ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۵-۴۰۳-۵
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۷۲-۱۶۳.
موضوع	: دیوان کیفری بین‌المللی -- اساسنامه
موضوع	: International Criminal Court-- Statute
موضوع	: دادگاه‌های کیفری بین‌المللی
موضوع	: International criminal courts
موضوع	: جنایات بین‌المللی
موضوع	: International crimes
رده بندی کنگه	: KZY۲۳۰
رده بندی دیویی	: ۳۴۵/۰۱
شماره تاپشناس ملی	: ۶۱۲۸۱۵۸

هرگونه تکثیر کاملاً بی‌مسئولیتی است. کتاب بدون اجازه پدیدآورنده یا ناشر، خلاف قانون، شرع و اخلاق است.
مردم را به دفتر مرکزی (مجد) گزارش فرمایید.

رژیم دادرسی جنایات بین‌المللی

تألیف دکتر ابوالفتح خالقی

نشریات مجد

چاپ اول: ۱۳۹۹ تعداد: ۵۰۰ نسخه

حق چاپ محفوظ و مندرج در «جد» است.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۵-۴۰۳-۵

ISBN: 9/8 - 622- 225- 402- 5

دفتر مرکزی مجد:

تهران، میدان انقلاب، تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۷

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۹۵۰۳۴ - ۶۶۴۱۲۰۷۸ - ۶۶۴۳۲۸۶

فروشگاه: تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۹

تلفن: ۶۶۴۸۶۸۷۴ - ۶۶۴۰۹۴۲۲

www.majdlaw.com

E- mail: info@majdlaw.com

کانال رسمی انتشارات مجد در تلگرام: @majdlaw

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۹
مقدمه.....	۱۱
بخش نخست: کلیات رژیم دادرسی جنایات بین‌المللی.....	۱۵
فصل نخست: اصول حاکم بر رژیم دادرسی جنایات بین‌المللی.....	۱۷
مبحث نخست: معنی شناسی رژیم دادرسی.....	۱۷
مبحث دوم: اصول ناظر بر رژیم دادرسی.....	۲۲
گفتار نخست: اصل منع دادرسی دوباره و کیفر دوگانه‌ی بین‌المللی.....	۲۲
گفتار دوم: اصل شفاف و دادرسی عادلانه بین‌المللی.....	۲۸
گفتار سوم: اصل عدلی و دادرسی بین‌المللی.....	۳۲
گفتار چهارم: اصل حدوری و دادرسی بین‌المللی.....	۳۵
گفتار پنجم: اصل اعتدال و پذیرش دادرسی بین‌المللی.....	۳۸
فصل دوم: تحولات تاریخی رژیم دادرسی جنایات بین‌المللی.....	۴۳
مبحث نخست: تحولات نسل اول رژیم دادرسی کیفری.....	۴۴
گفتار نخست: رویش دادرسی جنایات بین‌المللی.....	۴۵
گفتار دوم: تکامل رژیم دادرسی جنایات بین‌المللی.....	۴۸
مبحث دوم: تحولات نسل دوم رژیم دادرسی جنایات بین‌المللی.....	۵۶
گفتار نخست: تحولات اولیه رژیم دادرسی نسل دوم.....	۵۷
گفتار دوم: تحولات ثانویه رژیم دادرسی نسل دوم.....	۶۴
مبحث سوم: تحولات نوین رژیم دادرسی جنایات بین‌المللی.....	۶۸
گفتار نخست: پیدایش و ساختار.....	۶۸
گفتار دوم: رژیم دادرسی بدوی.....	۷۲
گفتار سوم: تجدیدنظرخواهی و رژیم آن.....	۷۳
گفتار چهارم: رژیم دادرسی الکترونیکی.....	۷۴
مبحث چهارم: استقرار پایدار رژیم دادرسی جنایات بین‌المللی.....	۷۵
بخش دوم: سازمان و مراحل دادرسی دیوان کیفری بین‌المللی.....	۷۹
فصل نخست: سازمان رژیم دادرسی دیوان کیفری بین‌المللی.....	۸۱
مبحث نخست: بخش دادرسی.....	۸۲
گفتار نخست: هیات قضات.....	۸۳

۸۳	بند نخست: ترکیب قضات
۸۵	بند دوم: شیوه‌ی انتخاب و عزل قضات
۸۶	گفتار دوم: بخش مقدماتی
۸۷	بند نخست: صلاحیت و حدود اختیارات
۸۹	بند دوم: اقدامات شعبه‌ی مقدماتی
۸۹	گفتار سوم: بخش بدوی
۹۰	بند نخست: ترکیب و ساختار
۹۰	بند دوم: وظایف و اختیارات
۹۲	گفتار چهارم: بخش تجدید نظر
۹۳	بند نخست: ترکیب و ساختار
۹۴	بند دوم: وظایف و اختیارات
۹۶	فصل دوم: رژیم ناصی و مراحل دادرسی جنایات بین‌المللی
۹۶	مبحث نخست: دادرسی بدوی
۹۶	گفتار نخست: تصمیمات اداری
۹۶	بند نخست: استرداد شعبه‌ی بدوی
۹۸	بند دوم: تعیین ربن کار
۹۹	بند سوم: احراز سلامت متهم
۱۰۰	بند چهارم: تعیین زمان دادرسی
۱۰۱	گفتار دوم: رژیم دادرسی در شعبه‌ی بدوی
۱۰۲	بند نخست: دادرسی حضوری
۱۰۴	بند دوم: تفهیم اتهام
۱۰۷	بند سوم: تحصیل دفاع
۱۱۸	گفتار سوم: بررسی شکایت بزه‌دیدگان
۱۲۲	گفتار چهارم: حفاظت از اطلاعات محرمانه
۱۲۵	گفتار پنجم: صدور رأی بدوی
۱۲۸	گفتار ششم: تعیین کیفر
۱۳۳	مبحث دوم: تجدید نظر خواهی و اعاده‌ی دادرسی
۱۳۴	گفتار نخست: تجدید نظر خواهی
۱۳۵	بند نخست: جهات تجدید نظر خواهی
۱۳۵	۱- اشتباهات قضایی
۱۴۰	۲- نقض اصل بی‌طرفی
۱۴۲	۳- عدم تناسب مجازات با جنایت
۱۴۴	بند دوم: فرآیند تجدید نظر خواهی

فهرست مطالب □ ۷

۱۴۸.....	بند سوم: آثار تجدید نظرخواهی
۱۴۹.....	گفتار دوم: اعاده‌ی دادرسی
۱۵۱.....	مبحث سوم: رژیم ناظر بر اجرای حکم
۱۵۲.....	گفتار نخست: کیفر حبس
۱۵۲.....	بند نخست: انتخاب محل و اجرای کیفر حبس
۱۵۵.....	بند دوم: نظارت بر اجرای کیفر حبس
۱۵۷.....	بند سوم: اتمام کیفر حبس
۱۵۹.....	گفتار دوم: مجازات مالی
۱۵۹.....	بند نخست: فرایند اجرای محکومیت مالی
۱۶۱.....	بند دوم: منع تغییر محکومیت مالی
۱۶۳.....	فهرست منابع

پیشگفتار

دادگاری جنایات بین‌المللی بخش مهمی از مراحل رسیدگی‌های کیفری در دیوان کیفری بین‌المللی است. رسیدگی در دیوان مزبور مطابق اساسنامه و سند مؤسس آن دو مرحله اساسی دارد. مرحله نخست به موضوع کشف، تعقیب جنایات و تحقیق از متهمان اختصاص دارد. این‌گاه کار آغاز می‌شود و رسیدگی در بخش دادرسی دیوان و توسط دادستان از طریق شعبات بررسی مقدماتی انجام می‌شود. دادستان علی‌الرأس یا به درخواست دولت عضو یا با ارجاع از جانب شورای امنیت سازمان ملل بررسی‌های مقدماتی را به انجام رساند. چنانچه در این بررسی‌ها اقتضای عدالت ايجاب نماید یا با قرائن معقول تحقیق در موضوع را لازم تشخیص دهد؛ مراتب به شعبه مقدماتی دیوان منعکس و خواهان اجازه تحقیق در قضیه می‌شود. با اذن شعبه مقدماتی تحقیقات را آغاز و نسبت به جمع‌آوری ادله و شواهد بزهکاری اقدام می‌نماید. قبول ثبوت کواثه‌های قربانیان جنایات و استماع شهادت شهود برای تکمیل تحقیقات و بررسی‌های قانونی را انجام می‌دهد. با اتمام بررسی و تحقیقات مراتب در شعبه مقدماتی دیوان جهت صدور رأی در قرار احضار و جلب متهم به دادرسی مطرح می‌نماید.

فرآیند رسیدگی به اتهامات با صدور قرار احضار یا جلب متهم به دادرسی از مرحله تحقیقات دادرسی به مرحله دادرسی در شعبات بدوی دیوان تبدیل می‌شود. در این مرحله از رسیدگی به اتهامات انتسابی به متهمان مطابق رژیم دادرسی دیوان کیفری بین‌المللی خواهد بود. قواعد ناظر بر مرحله رسیدگی بدوی بخش قابل توجهی از رژیم دادرسی را تشکیل می‌دهد که باید توسط قضات دیوان به درستی مراعات گردند.

تضمین رعایت اصول دادرسی منصفانه و عادلانه اقتضا دارد تا قضات ضمن رعایت بی‌طرفی در بررسی موضوع، نسبت به رعایت موازین حقوق بشری نسبت به اشخاصی که متهم به ارتکاب خطرناک‌ترین جنایات بین‌المللی هستند؛ کوشا باشند. عدالت را در مورد

آنها اجرا نمایند. به رعایت حقوق دفاعی متهم پایبند باشند و تلاش کنند تا منافع قربانیان را در ضمن دادرسی مراقبت کنند و از هر آنچه سبب خدشه به سلامت دادرسی و کمال رسیدگی است اجتناب نمایند.

بررسی ضوابط و قواعد ناظر به رسیدگی به اتهامات اشخاص در مراحل بدوی و تجدید در بخش دادرسی دیوان محور عمده مباحث مطرح شده در این اثر را تشکیل می‌دهد. کیفیت و چگونگی طرح اتهامات با ارائه دلایل مربوطه توسط دادستان در شعبه بدوی، مقررات مربوط به شیوه استماع دفاعیات و دریافت ادله دفاعی متهم در رد اتهامات انتسابی، اعتراف و قبول بزهکاری توسط متهم، ترتیب رسیدگی، دریافت شکوائیه قربانیان، طرح آن توسط نمایندگان یا وکلای آنها، بررسی نتیجه تحقیقات و گزارش‌های واصله به دیوان، صورت‌مورت قضات، اعلام نظر و انشای حکم، صدور و ابلاغ احکام به طرفین، دریافت اعتراضات، تقاضای تجدید نظر در آرای صادره، رسیدگی به موضوع تجدید نظر خواسته، اعلام رأی قضایی و اجرای محکومیت‌ها به تفصیل عناوین مورد تحقیق خواهند بود.

اثر حاضر که بخش دوم مباحث دادرسی کیفری بین‌المللی به حساب می‌آید؛ ذیل عنوان رژیم دادرسی جنایات بین‌المللی، رمان دهی شده‌اند. این بخش به انضمام مباحث مربوط به رژیم تعقیب و تحقیق جنایات بین‌المللی در مجموع مطالعه‌ای جامع پیرامون قواعد شکلی ناظر به جنایات بین‌المللی خواهد بود که می‌تواند برای پژوهشگران مباحث آیین دادرسی کیفری در سطح بین‌الملل مفید باشد.

دانشجویان مقاطع تحصیلات تکمیلی به ویژه دانشجویان دوره دکتری تخصصی با گرایش حقوق جزا و جرم‌شناسی یا گرایش حقوق بین‌الملل یا دانش بین‌المللی که علاقمند به موضوعات تحقیقی پیرامون حقوق بین‌الملل کیفری باشند؛ می‌توانند این اثر را به عنوان یکی از منابع مطالعاتی خود انتخاب نمایند.

اثر به همت جناب آقای دکتر سیدعباس حسینی نیک مدیر توانمند مؤسسه علمی و فرهنگی مجد انتشار یافته است. لازم است تا از همکاری شایسته ایشان در چاپ و نشر این اثر و پیگیری‌های همکاران محترمشان قدردانی به عمل آید.